મુનાફીક કી પેહચાન

ઈફાદાતઃ **હઝરત મુફતી અહમદ ખાનપુરી** દા.બ.

લીપ્યાન્કરઃ **મવલાના અબ્દુર્રહીમ અબ્દુર્રઉફ નાડા** (સુરતી)

કોમ્પોઝીંગઃ **સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત**

પેશે લફઝ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم

نحمدهٗ ونصلی علی رسوله الکریم-امابعد.

હઝરત અકદસ મુફતી અહમદ સાહબ ખાનપુરી દા.બ. કા રીયાઝૂસ્સાલીહીન કા મકબૂલ દરસે હદીષ સાલોં સે મસ્જિદે અન્વાર મેં ચલ રહા હે ઓર બહુત સારે હઝરાત કો ઈસ્સે ફાઈદા પહુંચ રહા હે ખુસૂસી તૌર પર હમ જૈસે તલબા કો અલ્લાહ હઝરતે અકદસ કે ફૈઝ સે હમ સબકો મુસ્તફીઝ ફરમાયે. ઈન્હી દરસોં મે સે ઈસ દરસ કી ઈફાદિય્યત કો દેખતે હૂવે અલ્લાહ ને દિલ મે યે બાત ડાલી કે ઈસ્કો શાયે કિયા જાયે મખ્દૂમી વ મુરશીદી સે જબ ઈસ બાત કા ઈઝહાર કિયા તો અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હઝરત વાલા નેં મસર્રત કા ઈઝહાર કરતે હૂવે દુવાઓં કે સાથ ઈજાઝત મહરમત ફરમાઈ ફલિલ્લાહિલ હમ્દુ વલહુશ્શુકરૂ. આપ તમામ હઝરાત સે દુઆ કી દરખ્વાસ્ત હે કે અલ્લાહ ઈસ્કો કબૂલ ફરમાકર આખિરત મેં મગ્ફિરત કા ઝરીયા બનાયે ઓર હઝરત અકદસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા કદર દાની નસીબ ફરમાયે ઓર હઝરત અકદસ કે સાયે આતિફત કો ખૂબ સિહત ઓર આફિયત કે સાથ બાકી રખ્ખે આમીન.

ખાસ નોંધ ગુજરાતી જાન્નેવાલે હઝરાત કી સહૂલત કે લિયે બાઝ જગાહ ઉર્દુ કે મુશકીલ અલ્ફાઝોં કો બદલ કર ગુજરાતી કે આસાન અલ્ફાઝ લિખે હે. ઈસ લિયે તમામ કારિઈન ઈસ્કો ઉર્દુ અદબ કા રિસાલા ન સમઝે બલ્કે દીન કી બાત કો સમજને ઓર સમજાને કા રિસાલા સમઝેં.

ફકત તાલિબે દુઆ

અબ્દુર્રહીમ સુરતી નાડા.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ نَحۡمَدُہٗ وَنَسۡتَعِیۡنُہٗ وَنَسۡتَغۡفِرُہٗ وَنَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنۡ شُرُوۡرِ أَنۡفُسِنَا وَمِنۡ سَیِّئَاتِ أَعۡمَالِنَا، مَنۡ یَّهۡدِہِ اللّٰہُ فَلَا مُضِلَّ لَہٗ، وَمَنۡ یُّضۡلِلۡهُ فَلَا هَادِیَ لَہٗ، وَأَشۡهَدُ أَنۡ لَّا إِلٰہَ إِلَّا اللّٰہُ وَحۡدَہٗ لَا شَرِیۡکَ لَہٗ، وَأَشۡهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبۡدُہٗ وَرَسُوۡلُہٗ، صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَعَلٰی اٰلِہٖ وَأَصۡحَابِہٖ وَبَارِکۡ وَسَلِّمۡ تَسۡلِیۡمًا کَثِیۡرًا کَثِیۡرًا۔ امابعد.

હઝરત અબૂ હુરૈરા (રદી) સે મન્કૂલ હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મુનાફિક કી નિશાનીયાં તીન હે જબ બાત કરે તો જૂઠ બોલે જબ કિસી સે વાદા કરે તો વાદા ખિલાફી કરે ઔર જબ ઈસકે પાસ કોઈ અમાનત રખ્ખી જાએ તો ઈસમે ખિયાનત કરે.

એક રિવાયત મે એક ઝિયાદતી ઔર ભી હે કે જિસ મે યે તીન બાતેં હોં તો યે મુનાફિક કી અલામત હે ફિર ચાહે વો રોઝા રખતા હો નમાઝ પઢતા હો ઔર અપને મુતાલ્લિક યે સમજતા હો કે મૈં મુસલમાન હૂં ફિર ભી વો કામિલ મુસલમાન નહી હે બલ્કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કે વો મુનાફિક હે.

મુનાફિકીન ઔર ઉન્કા પસ મંઝર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઝમાના મે એક મુસ્તકિલ જમાત થી જિસ કો મુનાફિકીન સે તાબીર કિયા જાતા હે જૈસે મુઅમિન કી સિફત હે ઈમાન કાફિર કી સિફત હે કુફ્ર મુશરિક કી સિફત હે શિર્ક ઈસી તર મુનાફિક જિસ્કી સિફત હે નિફાક.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ જબ હિઝરત કરકે મદીના મુનવ્વર તશરીફ લે ગયે તો મદીના મુનવ્વર મે તીન કિસમ કે લોગ થે વહાં કબીલે ઔર ખાનદાન કે એતેબાર સે પેહલે સે દો જમાતેં આબાદ થીં એક તો વો હઝરાત થે જિન કી દાવત પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ મદીના

મુનવ્વર હિઝરત કરકે તશરીફ લે ગયે થે ઔર વો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ પર ઈમાન લાય વહી હઝરાત અન્સાર કેહલાયે ઉન્કે દો કબીલે થે એક ઔસ ઔર દૂસરા ખઝરજ યે લૌગ મહઝબ કે એતેબાર સે મુશરિક ઔર બુત પરસ્તી મે મુબ્તલા થે દૂસરા ગિરોહ યહૂદીયોં કા થા ઈન્કે ભી દો બડે મશહૂર કબીલે થે બનૂ કુરૈઝા ઔર બનૂ નઝીર યહૂદીયોં કે દૌનો કબીલોં મે આપસ મે ટકરાવ લડાઈયાં ઔર મુકાબલે હોતે રેહતે થે ઈસી તરીકે સે મુશરિકીન કે જો દો કબીલે થે ઔસ ઔર ખઝરજ ઈન મે ભી ઝમાનાએ જાહિલીય્યત મે આપસ મે ટકરાવ હોતા રેહતા થા બાદ મે ઔસ ઔર ખઝરજ મે ભી ઈસ્લામ આયા.

ચૂંકે યે લૌગ ઝમાનાએ જાહિલીય્યત કી રસમ કે મુતાબિક મક્કા મુકર્રમા હજ કે લિયે જાયા કરતે થે ઔર હજ કે ઝમાના મે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ અપની આદતે શરીફા કે મુતાબિક અરબ કે મુખ્તલિફ કબાઈલ જો હજ્જ કે લિયે વહાં આતે થે ઈનમે ઈસ્લામ કી દાવત પૈશ ફરમાતે થે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને મદીના વાલો કે સામને ભી ઈસ્લામ કી દાવત પૈશ કી શુરૂ મે ઈનમે સે કુછ લૌગ ઈમાન લાયે બાદ મે ઈસ મે ઈઝાફા હોતા રહા ચૂંકે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે લિયે મક્કા મુકર્રમા મે આઝાદી કે સાથ ઈસ્લામ કી દાવત પૈશ કરના મુશ્કિલ થા મક્કા વાલોં ઔર કુરૈશ કી તરફ સે બહુત સખ્ત રૂકાવટેં ડાલી જાતી થીં ઈસ લિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ચાહતે થે કે આઝાદી કે સાથ ઈસ્લામ કી દાવત પૈશ કરને કા મૌકા મિલે ચુંનાન્ચે અરબ કે જો કબાઈલ હજ કે મૌકા પર આતે થે ઉન્કે સામને અપની બાત પૈશ કિયા કરતે થે કે યહાં મૈરે લિયે મુશ્કિલાત ઔર રૂકાવટેં હે મુજે

અપને યહાં લે ચલો તાકે મે અલ્લાહ કા પૈગામ ઔર ઈસ્લામ કી દાવત લૌગોં કે સામને આઝાદી કે સાથ પૈશ કર સકૂં ચૂંનાન્ચે ઔસ ઔર ખઝરજ કે સામને ભી આપને અપની યે બાત રખ્ખી ચૂંકે ઈન્કે કુછ લૌગ ઈસ્લામ લા ચૂકે થે.
મિના મે જહાં જમરએ ઉકબા હે જિસ્કો બડા શૈતાન કેહતે હે વહાં સબ સે પેહલે ઈસ્લામ પર બૈઅત હૂઈ થી યહી પેહલી બૈઅત બૈઅતે ઉકબા કેહલાતી હે ઉકબા અસલ મે ઘાટી કો કેહતે હે ઉસી ઘાટી મે યે જમરા વાકે હે ઈસ લિયે ઉસ્કો જમરએ ઉકબા કહા જાતા હે ખૈર વો લૌગ શુરૂ મે તો થોડે થે લૈકીન બાદ મે ઈન મે ઈઝાફા હૂવા ઔર સત્તર સે ઝિયાદા આદમી હો ગયે થે ઔર બાદ વાલી બૈઅત બૈઅતે સાનીયા કેહલાતી હે.
ઈન્કે સામને જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને અપની બાત રખ્ખી તો ઉન લૌગોંને આપકી ઈસ પૈશકશ કો કબૂલ કિયા ઔર કહા કે હમ આપકો અપને યહાં લે જાતેહે ઔર આપ કી ફિહાઝત કા વાદા કરતે હે ઔર હમ આપ કે ઈસ કામ મે આપકા પૂરા તાવૂન કરેગે ઔર હાથ બટાએગે રિવાયતોં મે આતા હે કે ઈસ મૌકા પર હઝરત અબ્બાસ (રદી) જો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ચચા હે ઉન્હોને ઈન લૌગોં સે જો બાદ મે અન્સાર કેહલાયે કહા કે એ અન્સાર કી જમાત દેખો હમને આપકી પૂરી પૂરી ફિહાઝત કી હે જિસ કી વજહ સે યે બડી ઈઝઝત ઔર હિફાઝત કે સાથ મક્કા મે હે અગર તુમ આપકો અપને યહાં બુલા કર વો વાદા પૂરા કરોગે જો તુમ અભી કર રહે હો ઔર મુખાલિફીન સે ઉન્કી હિફાઝત કરોગે તબ તો ઠીક હે ઔર અગર આપકો લે જાકર દુશ્મનોં કે હવાલે કર દોગે તો ફિર ઉન્કો યહીં રેહને દો ઈસ લિયે કે યે અપની કૌમ ઔર અપને વતન મે ઈઝઝતો

હિફાઝત કે સાથ હે ઈસ પર ઉન્હોંને કહા કે હમ અપના વાદા પૂરા કરેગે ઈસી મે એક બાત યે તૈ હૂઈ થી કે મદીના મુનવ્વર મે રેહકર હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા પૂરા તાવૂન કરેગે ઓર આપકી હિફાઝત કરેગે.

સીરતે ઈબ્ને હિશામ ૨/૧૮૯ ખૈર બાદ મે અલ્લાહ કી તરફ સે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો હિજરત કી ઈજાઝત મિલી ઔર આપ હિજરત કરકે મદીના મુનવ્વર તશરીફ લે ગયે તો ઔસ ઔર ખઝરજ કે જો લૌગ ઈસ્લામ લે આયે થે વો તો મુઅમિન ઔર મુસલમાન કેહલાતે થે ઔર ઉન્કે જો લૌગ અપને આબાઈ મઝહબ પર કાઈમ થે વો મુશરિક કેહલાતે થે ઔર તીસરા ગિરોહ યહૂદીયોં કા થા તો ગોયા મઝહબ કે લિહાઝ સે તીન જમાતેં વહાં થી (૧) મુઅમિનીન (૨) મુશરિકીન (૩) યહૂદ યે તીનો મદીના મે આબાદ થે.

રઈસુલ મુનાફિકીન અબ્દુલ્લા ઈબ્ને ઉબય કે કારનામે ચુનાન્ચે બુખારી શરીફ ૨/૬૫૫ મે રિવાયત મૌજૂદ હે કે એક મરતબા હઝરત સઅદ બિન ઉબાદા (રદી) જો કબીલાએ ખઝરજ કે સરદાર થે બીમાર હુવે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઉન્કી ઈયાદત કે લિયે સવારી પર તશરીફ લે જા રહે થે ઔર હઝરત ઉસામા બિન ઝૈદ કો અપને પીછે બિઠા રખ્ખા થા રાસ્તા મે દેખા કે એક જગહ ચંદ લૌગ જમા હે જિનમે મુસલમાન મુશરિકીન ઔર યહૂદ થે ઈનમે અબ્દુલ્લા બિન ઉબય ભી થા જો મુશરિક થા ઔર અભી ઉસને ઈસ્લામ કા ઈઝહાર નહી કિયા થા ઔર દૂસરે લૌગ ભી થે આપ ગુઝર રહે થે તો સવારી કી વજહ સે ધુલ મીટ્ટી ઉડ રહી થી ઔર વો ગુબાર મજ્લિસ વાલોં પર ભી આ રહા થા તો અબ્દુલ્લા બિન ઉબયને ચાદર સે અપની નાક ઢાંક દી ઔર કેહને લગા કે હમ પર

ગુબાર ન ઉડાયા જાયે દર અસલ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે યૂં ભી જલા હૂવા થા કે આપકે તશરીફ લાને સે પેહલે મદીના વાલોંને ઉસ્કો અપના સરદાર બનાના તજવીઝ કિયા થા લૈકીન ઈસ્લામ કી દાવત જબ મદીના મુનવ્વર મે ફૈલી તો યે સારા પ્રોગ્રામ જો પેહલે સે તૈ શુદા થા વો અમલ મે નહી આ સકા ઈસી લિયે ઉસ્કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે જલન થી ઔર હસદ થા.
રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી આદતે શરીફા યે ભી થી કે જબ કોઈ મજમા દેખતે તો મજમા કી મુનાસબત સે અલ્લાહ કા પૈગામ ઉન્કે સામને પૈશ ફરમાતે થે લિહાઝા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને તો યે મજમા દેખ કર આગે બઢના મૌકૂફ કિયા અપની સવારી સે ઉતરે ઔર ઉન્કે સામને કુર્આન કી કુછ આયતેં તિલાવત ફરમાઈ ઔર ઈસ્લામ કી દાવત પૈશ કી ઉસ પર અબ્દુલ્લા બિન ઉબયને કહા કે આપ હમારી મજલિસ મે આકર ઈસ તરહ કરતે હે ઔર હમારી બાતોં કે બીચ મે દખલ અંદાઝી કરતે હે આપકી બાતેં અપની જગહ પર ઠીક હે લૈકીન કોઈ આપકે પાસ આપકે ઘર આયે તો ઈસ્કે સામને દાવત પૈશ કિયા કિજીયે હમારી મજલિસોં કો ઈસ તરહ ન બિગાડીયે ઉસ પર વહાં જો મુઅમિનીન મૌજૂદ થે ઉનમે ઔર ઈસમે કુછ તુ તુ મેં મેં ભી હૂઈ ઉસકે ઈસ અમલ સે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો દુખ પહુંચા આપ આગે બઢે ઔર હઝરત સઅદ બિન ઉબાદા (રદી) કે પાસ ઈયાદત કે લિયે પહુંચે ઔર વહાં ઉનસે તઝકિરા કિયા કે અબ્દુલ્લા બિન ઉબય (અબૂ હુબાબ ઉસકી કુન્નિય્યત થી) અબૂ હુબાબ ને મૈરે સાથ ઐસા મુઆમલા કિયા ઈસ પર હઝરત સઅદ બિન ઉબાદ (રદી) ને અર્ઝ કિયા કે અલ્લાહ કે રસૂલ આપ ઈસ્કો છોડ દિજીયે ઈસ લિયે કે યહાં વાલોંને ઈસ્કો

અપના સરદાર બનાના તજવીઝ કિયા થા લૈકીન આપ જબ હિજરત કરકે યહાં તશરીફ લાયે ઔર ઈસ્લામ કી દાવત ફૈલી તો યે સારા બના બનાયા નઝારા રખ્ખા રેહ ગયા ઈસ લિયે ઉસ્કે દિલ મે આપકે મુતાલ્લિક જલન હે વો જો કુછ કરતા હે ઈસી વજહ સે કરતા હે આપ ઈસ સે દર ગુઝર ફરમાયે વૈસે ભી જબ તક જિહાદ કા હુકમ નાઝિલ નહી હૂવા થા વહાં તક અલ્લાહ કી તરફ સે ભી આપ કો તાકીદ થી કે ઈન એહલે કિતાબ ઔર મુશરિકીન કી તરફ સે જો ઈઝાયેં ઔર તકલિફેં આપકો પહુંચાઈ જાતી હે ઈન પર સબર સે કામ લિજીયે.

ઈસ કે બાદ જબ જિહાદ કા હુકમ નાઝિલ હૂવા ઔર કુરૈશ કે સાથ બદર મે મુકાબલા હૂવા ઔર ઈસ મે કુરૈશ કે બડે બડે સરદાર મારે ગયે તો ઈસ વાકિયા કે પૈશ આને તક અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈય ઔર દૂસરે લૌગ ખુલ્લમ ખુલ્લા મુશરિક થે લૈકીન બદર કે વાકિયા મે અલ્લાહને મુસલમાનો કો જો કામ્યાબી ઔર જીત અતા ફરમાઈ ઔર ઈસકે હાલાત મદીના મુનવ્વર પહુંચે કે મુશરિકીન કે ૭૦ લૌગ મારે ગયે જિનમે બડે બડે સરદાર ભી થે ઔર સત્તર આદમી કૈદ હૂવે તો ઉસકી વજહ સે એક ખૌફ ઔર હેબત સી છા ગઈ ઔર અબ્દુલ્લા બિન ઉબયને અપને આદમીયોં સે કહા કે અબ ખુલ કર ઉન લૌગો કી મુખાલફત કરના મુનાસિબ નહી હે હમેં અપની ચાલ ઔર તરીકા બદલના ચાહિયે અગર્ચે દિલ મે જો દુશ્મની થી વો ખતમ નહી હૂઈ થી ઈસ લિયે ઈસ ને કહા કે અબ હમ ઐસા કરેં કે ઝાહિર મે તો ઈસ્લામ કા લિબાસ ઔઢ લેં ઔર અંદરૂની તૌર પર જો અદાવતેં કર રહે હે વો કરતે રહેગે તાકે ઝાહિરી મુસલમાની કી વજહ સે ઉન્કી તરફ સે હમેં કોઈ મુશ્કિલ ઔર તકલીફ નહી પહુંચેગી ઔર હમારી જાન ઔર માલ મહફૂઝ રહેગે ચુનાન્ચે ઈસ તરહ યે એક નઈ જમાત શુરૂ હૂઈ જિન્હોંને

અપની ઝુબાન સે ઈસ્લામ કા ઈઝહાર કિયા ઔર દિલ મે મુસલમાન નહી થે બલ્કે વો અપને પુરાને અકીદોં કે ઉપર કાઈમ થે ઔર મુશરિક થે.

ઈન લૌગોં કા યે હાલ થા કે જબ ઈમાન વાલોં કે સાથ મુલાકાત કરતે થે તો યૂં કેહતે થે કે હમ ઈમાન લે આયે ઔર જબ અપને સરકશ લૌગો સે મિલતે થે તો કહા કરતે થે કે હમ તો તુમ્હારે સાથ હે હમ તો ઈન લૌગોં કા ઠઠ્ઠા કર રેહે ઔર ઝાહિર તૌર પર ઉન્કા મઝાક ઉડા રહે થે અબ તક તીન જમાતેં થીં અબ યે ચોથા ગિરોહ પૈદા હૂવા જો ઝાહિરી એતેબાર સે તો મુઅમિનીન કે અંદર શામિલ થા લૈકીન હકીકી તૌર પર મુશરિકીન કા ગિરોહ થા યહાં સે નિફાક કી શુરૂવાત હૂઈ અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈય ઉસ્કા સરદાર કહા જાતા હે ઔર ઈસ્કા સાથ દૈને વાલે ભી બહુત સારે લૌગ થે જો ઈસી બુરાઈ મે મુબ્તલા થે જિસકો કુર્આન મે નિફાક સે તાબીર કિયા ગયા હે ઈન લૌગોં કી તરફ સે ઈસ્લામ કો બહુત નુકસાન પહુંચા ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી વફાત તકયે સિલસિલા બરાબર જારી રહા ઔર અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈય કા ઈન્તેકાલ ગઝવા એ તબૂક કે બાદ હૂવા હે માં આયશા સિદીકા (રદી) પર ઝિના કી તોહમત લગાઈ ગઈ થી ઈસ્મે ભી ઈસ્કા બડા હિસ્સા થા ઔર મુસલમાનોં કો આપસ મે લડાને કે લિયે ભી વો બહુત કોશિશ કરતા રેહતા થા એહલે ઈસ્લામ કો મુખ્તલિફ તરીકોં સે તકલીફ પહુંચાના ઉસ્કા મામૂલ થા.

ઈસ્કે બાવુજુદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈસકે ઈસ ઝાહિરી ઈમાન કી વજહ સે ઉસકે સાથ વહી મુઆમલા ફરમાતે થે જો એહલે ઈમાન કે સાથ કિયા જાતા થા બાઝ મરતબા મુખ્લિસીન સહાબાને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે અર્ઝ ભી કિયા કે ઉસ્કા ઐસા મુઆમલા

હે ઈસ લિયે ઉસ્કે કતલ કી હમે ઈજાઝત દિજીએ લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને કભી ઈજાઝત નહી દી બલ્કે આપ ફરમાતે કે યે લૌગ જબ અપને આપકો ઈમાન વાલા કેહતે હે ઈસ કે બાવૂજૂદ મૈં ઉન્કે કતલ કી ઈજાઝત દે દૂં ઔર કતલ કરાવૂં તો દૂસરે લૌગ કહેન્ગે કે મુહમ્મદ અપને સાથીયોં કો કત્લ કરવાતે હે ઔર યે ચીઝ લૌગોં કો ઈમાન સે અલાહિદા કરને કા ઔર ઈસ્લામસે દૂર રખને કા સબબ બનેગી બુખારી/૩૫૧૮ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઉન્કે સાથ બડે અખ્લાકો મુબ્બત સે પૈશ આતે રહે ઓર ઉન્કે સાથ ઈમાન વાલોં જૈસા હી મુઆમલા હોતા થા અગરચે આપ ભી જાન્તે થે કે યે લૌગ મુનાફિક હે.

બલ્કે ગઝવાએ તબૂક સે વાપસી મે તો ઈન લૌગોં ને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે કત્લ કી સાઝિશ બનાઈ થી નઉઝુબિલ્લાહિ મિન ઝાલિક આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ એક ઘાટી મે સે ગુઝર રહે થે ઉસ વકત ઈન લૌગોં ને કત્લ કરના ચાહા અલ્લાહ ને આપકી ફિહાઝત ફરમાઈ ઔર જિન લૌગોં ને યે ઈસ્કીમ ઔર સાઝિશ તય્યાર કી થી ઉન્કે નામસે ભી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો અલ્લાહ ને વાકિફ કિયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઉન લૌગો કે યે નામ હઝરત હુઝૈફા બિન યમાન (રદી) કો બતલાયે થે ઈસી લિયે હઝરત હુઝૈફા બિન યમાન (રદી) સાહિબુ સિર્રુરસૂલ રસૂલુલ્લાહ કે રાઝદાર કેહલાતે થે મજમઅુઝઝવાઈદ/૧૦૩૨૯.

ગઝવાએ તબૂક કે કુછ દિનો કે બાદ અબ્દુલ્લા બિન ઉબય બીમાર હૂવા ઔર ઉસ્કા ઈન્તિકાલ હૂવા ઉસ્કે એક બેટે થે જિન કા નામ ભી અબ્દુલ્લા થા વો મુખ્લિસ મુઅમિન થે ઉસ્કે ઈન્તિકાલ કે બાદ વો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ

સલ્લમ કી ખિદમત મે આયે ઔર અર્ઝ કિયા કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ મૈરે બાપ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા હે આપ ઈસ્કે જનાઝા કી નમાઝ પઢાઈએ ઔર ઉસ્કે કફન કે વાસ્તે અપના કુરતા ભી ઈનાયત ફરમાઈએ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે મૈં આતા હૂં આપને ઉસ્કે જનાઝ કી નમાઝ પઢ ના મંઝૂર ફરમા લિયા ઔર કફન કે લિયે કુરતા ભી ઈનાયત ફરમાયા બુખારી/૧૨૬૯.

ગઝવએ મુરયસીઅ ઔર અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈય કી ફિત્ના અંગેઝી ગઝવએ બનૂલ મુસ્તલક કે મૌકા પર અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈયને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ખિલાફ અન્સાર કો ભડકાને કી કોશિશ કી થી હૂવા યું થા કે ગઝવએ બનૂલ મુસ્તલક જિસ્કા નામ ગઝવાએ મુરયસીઅ ભી હે સે જબ મુસલમાન વાપસ આ રહે થે ઔર ઉસી મે હઝરત આયશા (રદી) કે ઉપર તોહમત વાલા વાકિયા ભી પૈશ આયા થા ઈસ ગઝવા સે વાપસી મે ઐસા હૂવા કે એક જગહ પર મુસલમાનોં કે લશ્કર ને કિયામ કિયા વહાં પાની કી કમી થી કુચ્છ ઘડોં મે બારિશ કા થોડા સા પાની મૌજૂદ થા જો લૌગ પેહલે પહુંચે ઉન્હોંને પાની કે ઉન ઘડોં કે ઉપર અપના ચમડા ઢાલ વગૈરા ડાલ કર કબ્ઝા કર લિયા ઉસી મે એક અન્સારી ઔર મુહાજિર કા થોડા સા ઝઘડા હો ગયા તો એક મુાહિજરને જો હઝરત ઉમર (રદી) કા ખાદિમ થા એક અન્સાર કો ધપ્પા માર દિયા ઔર ઉન દૌનોં મે લડાઈ તૈઝ હો ગઈ તો દૌનો ને અપની અપની જમાત કો મદદ કે વાસ્તે પુકારા જૈસા કે અકસર હોતા હે અન્સારીને પુકારા એ અન્સાર મૈરી મદદ કે લિયે આવો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે કાન મુબારક મે જબ યે આવાઝ પહુંચી તો આપને ઈરશાદ

ફરમાયા યે જાલિહીય્યત વાલા નારા કૌન લગા રહા હે? યાની ગિરોહ કબીલે ઔર જમાત કી બુનિયાદ પર કિસી કો મદદ કે વાસ્તે પુકારને કી ઈસ્લામ ઈજાઝત નહી દૈતા બુખારી/૩૫૧૮ ઈસ્લામ તો હક કી બુનીયાદ પર હિમાયત કરને કા હુકમ દૈતા હે બુખારી/ ૨૪૪૨.

મુસલમાન મુસલમાન કા ભાઈ હે ન ખૂદ ઉસ્કે સાથ ઝુલ્મો ઝિયાદતી કા મુઆમ્લા કરતા હે ઔર ન ઈસ્કો ઝાલિમ કે હવાલે કરતા હે બલ્કે હર હાલ મે ઉસ્કી મદદ કરતા હે ઈસી લિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા હા અપને મુસલમાન ભાઈ કી મદદ કરો ચાહે ઝાલિમ હો યા મઝલૂમ હો એક સહાબીને સવાલ કિયા અગર વો મઝલૂમ હે તો મૈં ઉસ્કી મદદ કરૂં યે તો સમજ મે આને વાલી બાત હે લૈકીન ઝાલિમ હોતે હૂવે ઉસ્કી કૈસે મદદ કરૂં? રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા ઝાલિમ કી મદદ યેહે કે ઈસ્કો ઝુલ્મ કરને સે રોક દો બુખારી/૨૪૪૩ યાની ઝુલ્મ કરકે વો દૂસરે કિસી કે સાથ હી નહી બલ્કે અપને સાથ ભી ઝિયાદતી કર રહા હે ઔર અપના નુકસાન કર રહા હે ઉસ્કો ઝુલ્મ સે રોકો યે ઉસ્કી મદદ હૂઈ ઈસ્લામ કબીલે બિરાદરી યાની જમાત યા પાર્ટી કી બુનીયાદ પર કિસી કી હિમાયત કરને કી ઈજાઝત નહી દૈતા ઈસી કો તાસ્સુબ સે તાબીર કિયા ગયા હે.

તઝઝુબ ઔર તઅસ્સુબ કયા હે? ભાઈ યે હમારી જમાત કા આદમી હે મેરી બિરાદરી કા આદમી હે અબ વો હક પર હો યા ન હો આપ ઉસ્કી હિમાયત કરેં ઈસ્લામ ઈસ્કી હરગિઝ ઈજાઝત નહી દૈતા યે તો જાહિલ બાતિલ કા શૈવા ઔર તરીકા હે ઈસ્લામ તો યે કેહતા હે કે આપ હકકા સાથ દિજીયે ચાહે વો

કોઈ ભી હો ઔર મઝલૂમ કી હિમાયત કિજીયે ઈસ્લામ કી તાલીમાત ભી યહી હે.
જબ યે નઅરા બુલંદ હૂવા કે એ મુહિજરીન એ અન્સાર તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે કાન મુબારક મે યે આવાઝ પડી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને પૂછા કે કયા બાત હે? મૈં જાહિલીય્યત વાલા નારા સુન રહા હૂં? ફિર ફરમાયા કે યે બદબૂદાર નારા હે ઈસ્લામમે ઈસ્કી કિસી ભી હાલ મે ઈજાઝત નહી હે.
આપસ મે તકરાર ભી હૂઈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફૌરન પહુંચે ઔર દૌનોં કો ઠંડા કિયા ઔર દૌનો સે એક દૂસરે કો માફ કરાયા યે કિસ્સા તો રફા દફા હો ગયા અબ્દુલ્લા બિન ઉબૈય કો માલૂમ નહી થા કે ઐસા હૂવા હે ચૂંકે લશ્કર બડા હોતા હે ઔર પડાવ ડાલે હૂવે હોતા હે તો બડે ઈલાકે મે ફેલા હૂવા હોતા હે એક હિસ્સા મે વાકિયા પૈશ આયા ઔર યે ઉસ વકત હાઝિર નહી થા બલ્કે દૂસરે હિસ્સા મે થા ઉસ્કો બાદ મે માલૂમ હૂવા તો ઉસ્કો મૌકા મિલ ગયા ઔર ઈસને અપને કબીલે વાલોં સે કહા કે દેખો અચ્છા અચ્છા ખિલા કર તુમ લૌગોં ને ઈન્કો બડા કિયા હે અબ યે તુમ્હારે હી ખિલાફ ખડે હો ગયે હે અબ તો ઐસા હી હોતા રહેગા ઉનસે કોઈ અચ્છી ઉમ્મીદ નહી રખની ચાહિયે ફિર ઈસ્ને કહા કે અગર ઈનકો ખિલાના પિલાના છોડ દો તો યે અપને આપ હી યહાં સે ભાગ જાએગે સૂરે મુનાફિકૂન મે યે આયત હે ઈન પર ખર્ચ ન કરો ખિલાતે પિલાતે હો ઈસ લિયે પડે હૂવે હે ખિલાના–પિલાના છોડ દોગે તો અપને આપ હી યહાં સે ચલે જાએગે ઔર ફિર યે ભી કહા કે જબ હમ મદીના પહુંચેગે તો જો ઈઝઝત વાલા હે વો ઝલીલ કો નિકાલ દેગા ઈઝઝત વાલા બોલ કર ઈસને અપની ઝાત મુરાદ લી ઔર ઝલીલ બોલ કર

નઉઝુબિલ્લાહિ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી તરફ ઈશારા થા.
જિસ વકત વો યે બાતેં કર રહા થા તો વો યૂં સમજતા થા કે સુનને વાલે સબ મૈરે સાથી હે લૈકીન ઉન્મે એક કમ ઉમર સહાબી હઝરત ઝૈદ બિન અરકમ (રદી) ભી થે ઉન્હોને જબ યે સુના તો ઉસી વકત કહા મે તૈરી યે બાત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ તક પહુંચાઉગા અબ યે ભી સટપટાયા કે યે કયા હો ગયા હઝરત ઝૈદ બિન અરકમ (રદી) ચૂંકે છોટે થે ઈસ લિયે સિધે આપ તક પહુંચને કે બજાયે ઉન્હોંને જાકર અપને રિશ્તે કે જો ચચા થે ઉન્સે કહા ઉન્હોને આપ તક બાત પહુંચાઈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઉન્કો બુલાયા ઔર અબ્દુલ્લા બિન ઉબય કો ભી બુલાયા ઔર પુછા કે તુમને ઐસી બાત કહી હે? ઉસને કસમ ખાકર ઈન્કાર કર દિયા કે મૈંને નહી કહી અબ લૌગ હઝરત ઝૈદ કો ડાંટ ડપટ કર રહે હે કે બચ્ચા હો કર બડે આદમી કે ખિલાફ ઐસી બાત કર રહા હે હઝરત ઝૈદ કેહતે હે કે મૈરે લિયે તો મુંહ છુપાના મુશ્કિલ હો ગયા હાલાંકે ઈસને ઐસી બાતેં કહી થીં બડે આદમી કે મુકાબલે મે કોઈ છોટા ઐસી બાત કહે તો લૌગ ઈસ તરફ તવજ્જુ ભી નહી કરતે ઈસી તર હઝરત ઝૈદ કે સાથ ભી મુઆમલા હૂવા કે સબ ઈન્કો ડાંટ ડપટ કર રહે હે ઔર યે મું છુપાતે ફિર રહે થે લૈકીન વો ફરમાતે હે કે મૈને અપને દિલ મૈ સોચા થા કે અલ્લાહ કી તરફ સે મૈરી બાત કી ઝરૂરત તાઈદ ઔર તસ્દીક કી જાયેગી ઈસ કે બાદ હી સૂરે મુનાફિકૂન નાઝિલ હૂઈ ઔર ઉસ્મે સારા કિસ્સા બયાન હૂવા વો ફરમાતે હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સફર કે દૌરાન મૈરે કરીબ આયે ઔર મૈરા કાન પકડ કર મિલા ઔર ફરમાયા કે અલ્લાહ ને તુમ્હારે કાન કી તસ્દીક ફરમાઈ હે જબ યે સારી

આયતેં નાઝિલ હૂઈ તો રિવાયતોં મે આતા હે કે હઝરત ઉમર (રદી) ને અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ ઈજાઝત દિજીયે ઉસ્કી ગરદન ઉતાર દું રસૂલુલ્લાહ ને ઈજાઝત નહી દી.

હઝરત અબ્દુલ્લા (રદી) જો ઉસ્કે બેટે થે વો મુખ્લિસ મુઅમિન થે ઉનકો જબ માલૂમ હૂવા કે મૈરે બાપ કા ઐસા મુઆમલા હૂવા તો વો ખૂદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ખિદમત મે હાઝિર હૂવે ઔર અર્ઝ કિયા કે યા રસુલલ્લાહ મુજે માલૂમ હૂવા કે આપ મૈરે બાપ કે કત્લ કા ઈરાદા રખ્તે હે અગર ઐસા હે તો આપ મુજે કહિયે મૈં ઈસ્કા સર લાકર આપ કી ખિદમત મે પૈશ કરતા હૂં કિસી ઔર કો ના કહિયે કહીં ઐસા ના હો કે આપ કિસી ઔર કો કહે ઔર વો મૈરે બાપ કો કત્લ કરદે ઔર બાદ મે ફિર બેટે વાલી ગૈરત પૈશ આજાયે ઔર મે ઈસ્કે સાથ વૈસા મુઆમલા કરલૂં ઈસ લિયે અગર આપકા ઈરાદા ઈસ્કે કત્લ કા હે તો મુજે હી કહિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે નહી હમ તો તુમ્હારે બાપ કે સાથ અચ્છા હી સુલૂક કરના ચાહતે હે ઐસા કોઈ ઈરાદા નહી હે.

મુસ્નદુલ મૈદી/૧૨૪૦ ઈસ્કે બાદ જબ મદીના મુનવ્વર કરીબ આયા તો હઝરત અબ્દુલ્લા (રદી) ને અપને બાપ કી સવારી કે ઊંટ કો રોક લિયા ઔર ઉસ્કી નકીલ પકડ કર ઊંટ કો બિઠા દિયા ઔર ઉસ પર પૈર રખ કર ખડે હો ગયે ઔર કહા કે જબ તકતુ ઈસ બાત કા ઈકરાર ની કરેગા કે મૈં ઝલીલ હૂં ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈઝઝત વાલે હે ઔર ફિર જબ તક રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈજાઝત નહી દેંગે મૈં તુજે મદીના મે દાખિલ હોને નહી દૂંગા યે દેખકર સબ લૌગ જમા હો ગયે ઓર અબ્દુલ્લા બિન ઉબય અપને બેટે સે કેહ રહા હે કે મૈં તો ઔરતોં સે ભી ઝિયાદા

ઝલીલ હૂં બચ્ચોં સે ભી ઝિયાદા ઝલીલ હૂં લૈકીન હઝરત અબ્દુલ્લા (રદી) કેહ રહે હે કે જબ તક રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈજાઝત નહી દેગે મૈં તુમ્હે જાને નહી દૂંગા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો માલૂમ હૂવા તો આપ તશરીફ લાયે ઈન્સે કહા કે ઈસકો છોડ દો ઓર જાને દોતબ ઉન્હોને જાને દિયા.

બહરહાલ યે મુખ્લિસ મુઅમિન થે ઉન્હોને આકર દરખ્વાસ્ત કી તો ઈસ ઈખ્લાસ કી વજહ સે હુઝરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને દરખ્વાસ્ત મંઝૂર ફરમાઈ કે ઠીક હે મૈં જનાઝ કી નમાઝ ભી પળાઉન્ગા ઓર કુરતા ભી ઈનાયત ફરમાયા. બુખારી હદીષ નં.૪૯૦૭ કિતાબુત્તફસીર સૂ. મુનાફિકૂન હદીષ નં.૪૯૦૫ બલ્કે રિવાયતો મે આતા હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઉસકા સર અપને ગોદ મુબારક મે લૈકર અપના લુઆબે દહન ભી ઈસ્કે મુંહ મે ડાલા ઓર ફિર ઈસ્કી નમાઝે જનાઝ પળાઈ બુખારી/૧૨૭૦ જબ નમાઝે જનાઝ પઢાને કે લિયે આપ આગે બઢે ઓર ખડે હૂએ તો હઝરત ઉમર (રદી) ને આપ કા કુરતા પકડ લિયા ઓર કહા કે એ અલ્લાહ કે રસૂલ ઉસ્કી નમાઝે જનાઝ આપ પઢા રહે હે? ઈસ ને ફુલાં મૌકા પર એસા કિયા થા ફુલાં વકત યૂં તકલીફ પહુંચાઈ થી વગૈરા વગૈરા ઈસ્કે સારે કારનામે ગિનવા રહે હે ઓર ફિર અલ્લાહને તો કુર્આને મે યે ફરમાયા સુરે તૌબા/૮૦ અગર આપ ઈન્કે લિયે ૭૦ મરતબા ભી દુઆયે મગ્ફિરત ફરમાએંગે તો અલ્લાહ મુનાફિકીન કો માફ નહી કરેગે ફિર ભી આપ ઈસ્કી નમાઝે જનાઝા પળા રહે હે? રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે અગર મુજે માલૂમ હો જાયે કે સત્તર સે ઝિયાદા મરતબા દુઆયે મગ્ફિરત કરને સે ઉસ્કી માફી હો સકતી હે તો મૈં ઈસ્કે લિયે

ભી તય્યાર હૂં બુખારી/૧૩૬૬ એ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે અખ્લાક થે ઈસી કા નતીજા હૂવા કે સેન્કડોં કી તાદાદ મે ઐસે મુનાફિકીન ભી થે જો મુખ્લિસ બન ગયે યાની ઉન્હોંને દિલ સે ઈમાનો ઈસ્લામ કો કબૂલ કર લિયા.
બહરહાલ મૈં યે અર્ઝ કરના ચાહતા થા કે મુનાફિકીન કી જમાત કે પૈદા હોને કા પસ મંઝર ક્યા થા ઉન્હોને જબ દેખા કે ઈસ્લામ કુવ્વત પકડ રહા હે ઓર મુસલમાનોં કી તાકત બઢતી જા રહી હે તો વો મુશરિકીન જો ખુલ કર ઉન્કા મુકાબલા નહી કર સકતે થે ઉન્હોને અપના તરીકા એ અમલ બદલતે હૂવે યે ચાલ અપનાઈ કે ઝાહિરી તૌર પર અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કિયા ઓર બાતિની તૌર પર વો કાફિર હી રહે ઉન્હીં કો મુનાફિક સે તાબીર કિયા જાતા હે નિફાક ઝારિહો બાતિન કે ઈખ્તિલાફ કો કેતે હે.
શુર્રો હદીષ ને ઈસ મૌકા પર લિખ્ખા હે કે લફઝ નિફાક નાફકા સે બનાહે યરબૂઅ નામી એક જાનવર આતા હે જિસ્કો પહાડી ચૂહા (ઘુંસ) કેતે હે ઈસ્કી આદત યે હોતી હે કે ઝમીન કે અંદર બિલ બનાતા હે ઓર ઉસમે અપને આને જાને કે લિયે એક સુરાખ બનાતા હે લૈકીન ઈસ બિલ મે દૂસરી તરફ એક સુરાખ ઓર ભી બનાતા હે જિસ્કો ખુલા નહી રખતા બલ્કે નરમ મિટ્ટી સે બંદ રખતા હે તાકે દેખને મે માલૂમ હો કે વહાં કોઈ સુરાખ નહી હે બિલ્કુલ હમવાર ઝમીન માલૂમ હોતી હે જબ શિકારી ઉસકો પકડને કે લિયે ઉસકે આમ આને જાને કે રાસ્તે મે લગાતા હે ઓર ઈસ્કો દેખતા હે કે ઈસ રાસ્તે સે અંદર દાખિલ હૂવા હે જબ બાહિર નિકલેગા તો ઉસ્કો પકડ લૂંગા લૈકીન વો ઈસ દૂસરે સુરાખ સે બાહિર નિકલ જાતા હે તો યે દૂસરા સુરાખ જિસકો ઉસને છુપાકર બના રખ્ખા થા ઈસીકો અરબી ઝુબાન મે નાફકા કેહતે હે ઓર જિસ સુરાખ સે આમ તૌર પર આતા

જાતા હે ઉસ્કો કાસિઆ કેહતે હે ગોયા એક રાસ્તે સે દાખિલ હૂવા ઔર દૂસરે રાસ્તે સે નિકલ ગયા ઈસી તરહ મુનાફિક ભી એક રાસ્તે સે ઈમાન મે દાખિલ હો કર દૂસરે રાસ્તા સે બાહર નિકલ ગયા ઈસી લિયે ઉસ્કો મુનાફિક કેહતે હે હકીકી મુનાફિક તો યહી હે કે દિલ મે કુફ્ર હો ઔર ઝુબાન કે ઉપર ઈમાન હો.

નિફાકે અમલ લૈકીન ઉલમાને નિફાક કી એક દૂસરી કિસમ બયાન કી હે ઔર વો નિફાકે અમલ હે આદમી દિલ સે તો ઈમાન વાલા હી હે ઈમાન કે મુઆમ્લા મે કોઈ દૂસરી બાત નહી હે ઈસ ને સચ્ચે દિલ સે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી દાવત કો કબૂલ કિયા હે ઓર અપને આપકો જો મુસલમાન ઝાહિર કિયા હે વો સહી માનો મે ઝાહિર કિયા હે લૈકીન ઈમાન કે તકાઝોં કો પૂરા કરને કે મુઆમલા મે વો ઢિલા પડતા હે એક આદમી અલ્લાહ કી વહદાનીય્યત કા ઈકરાર કરતા હે ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી રિસાલત કો તસ્લીમ કરતા હે એક આદમી જબ અલ્લાહ કે વો અહકામ જો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઝરીયે હમ તક પહુંચે હે ઈનકો વો કબૂલ કરતા હે ઔર ગોયા વાદા કરતા હે કે મૈં ઈસ પર અમલ કરૂંગા અપની ઝિંદગી ઈસી કે મુતાબિક દુરુસ્ત કરૂંગા તો યે દિલ સે તો ઐસા હી હે લૈકીન અમલી તૌર પર અપની કમઝોરી કી વજહ સે પૂરે તૌર પર અપને આપકો ઈન આમાલ ઔર અખ્લાક મે ઢાલ નહી પાતા નફ્સ કે ધોકા મે આકર જૂઠ બોલ દૈતા હે જિન કામોં કો કરને કા હુકમ દિયા હે ઉનકો નહી કરતા જિન કામોં સે બચને કા હુકમ દિયા હે ઉન્સે અપને આપકો નહી બચાતા તો ગોયા ઈસને ઈમાન કે ઝરીયે જિન ચીઝોં કા ઈકરાર કિયા થા કે મૈં અપને આમાલ ઔર અખ્લાક કો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ

અલૈહિ વ સલ્લમ કી તાલીમાત કે મુતાબિક દુરુસ્ત કરૂંગા લૈકીન નહી કર સકા તો ગોયા ઈસને અપને ઝાહિર કો દિલકે ઈકરાર કે ખિલાફ બનાયા ઈસી કો નિફાકે અમલ કેહતે હે અગર્ચે યે શિર્ક કે બરાબર નહી હે જો હકીકી ઔર અસલી મુનાફિક હે ઈન કા હુકમ તો યે હે સૂરે નિસા/૧૪૫ વો તો જહન્નમ કે સબસે નિચલે તબ્કે મે હોગે યાની મુશ્રિકીન સે ભી ઝિયાદા ખતરનાક અઝાબ મે હોગે લૈકીન નિફાકે અમલ કા હુકમ યે હે કે વો આદમી અપની જગહ પર મુઅમિન હે લૈકીન અમલી તૌર પર અપની કમઝોરીયોં કી વજહ સે અપને આમાલ ઔર અખ્લાક કો ઈસ તરહ કે નહી બના પાયા જૈસે એક મુઅમિન કે આમાલ ઔર અખ્લાક હોને ચાહિયે ઈસ લિયે વો અપને ગુનાહો કી સઝા ભુગતને કે બાદ જન્નત મે જાયેગા યા અગર તૌબા કરલી ઔર અલ્લાહ ને કબૂલ કરલી તો ફિર પેહલે હી જાએગા.

યે મુનાફિકીન કે આમાલ હે હઝરત અબૂ હુરૈરા (રદી) કી હદીષ હે કે જિસ મે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા ઈરશાદ નકલ કિયા હે મુનાફિકીન કી નિશાનીયાં તીન હે ગોયા જિસ આદમી કે અંદર યે તીન બાતેં જો આગે કી જા રહી હે મૌજૂદ હોં તો વો અપને આપકો અગર યે સમજતા હે કે મૈં મુઅમિન હૂં લૈકીન એસા નહી હે યે ઈમાન કી આદતેં નહી હે બલ્કે મુનાફિક કી આદતેં હે યાની યે વો બાતેં હે જો ઉસ ઝમાના મે ખુસૂસીયત કે સાથ મુનાફિકીન કે અંદર પાઈ જાતી થી એહલે ઈમાન મે યે બાતેં નહી હોતી થીં ગોયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈસ ઈરશાદ કે ઝરીયે સે ઈમાન વાલોં કો ઈસ બાત કી તલકીન કરના ચાહતે હે ઔર તાલીમ દૈના ચાહતે હે કે અપને આપકો ઈન બુરાઈયોં સે બચાવો યે

એહલે ઈમાન કે આમાલ નહી હે બલ્કે યે તો મુનાફિકીન કે આમાલ હે ઔર જબ તુમ અપને આપકો એહલે ઈમાન બતલાતે હો ઔર હકીકત મે મુઅમિન હોતો અપને આપકો ઈન ચીઝોં સે બચાના ઝરૂરી હે.

ઈસી વજહ સે આગે ફરમાયા ચાહે વો નમાઝ પળતા હો રોઝા રખતા હો ઔર યૂં સમજતા હો કે મૈં મુસલમાન હૂં ઈસસે માલૂમ હૂવા કે ઈસ્લામ કા મુઆમલા સિર્ફ ઈબાદત તક મહદૂદ નહી હે હમને અપને નાકિસ ઈલ્મ કી વજહ સે ઈસ્લામ કો ઈબાદાત કે અંદર મહદૂદ કર રખ્ખા હે એક આદમી નમાઝ રોઝા કા એહતેમામ કરતા હે તિલાવત કા એહતેમામ કરતા હે ઝિકરો અઝકાર કી પાબંદી કરતા હે તો વો યૂં સમજતા હે કે મૈં પક્કા મુસલમાન ઔર મુઅમિન હૂં ચાહે વો બાઝાર મે જાકર કિસી કે સાથ સોદા કરને મે ઝિયાદા જૂઠ બોલતા હો યા કિસી કે સાથ વાદા કિયા હૂવા હો ઉસ્કો પૂરા કરને કો ઝરૂરી ન સમજતા હો યા કિસીને ઉસકે પાસ કોઈ અમાનત રખ દી તો વો ઉસકી અદાઈગી કો ઝરૂરી ની સમજતા બલ્કે ઈસમે ખિયાનત સે કામ લૈતા હે યે સબ હો રહા હે લૈકીન ચૂંકે વો નમાઝ ઔર રોઝા કા પાબંદ હે તો વો યૂં સમજતા હે કે મૈં સો ફીસદ દીન પર અમલ કર રહા હૂં હાલાંકે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કે ચાહે વો નમાઝ પઢ તા હો રોઝે રખતા હો ઔર યૂં સમજતા હો કે મૈં મુસ્લિમ ઔર મોમિન હૂં ફિર ભી વો કામિલ મુસલમાન નહી હે અગર ઈસમે યે તીન બાતેં મૌજૂદ હે.

વો તીન બાતેં કોન્સી હે? ૧.જબ બાત કરે તો જૂઠ બોલે. ૨.જબ વાદા કરે તો વાદા ખિલાફી કરે. ૩.જબ ઈસ્કે પાસ કોઈ અમાનત રખ્ખે તો ઈસ્મે ખિયાનત કરે. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ

અલૈહિ વ સલ્લમ બતલાના ચાહતે હે કે યે તીન કામ મુઅમિન કે નહી હે બલ્કે મુનાફિકીન કેહે મુઅમિન કો ચાહિએ કે વો અપને આપકો ઈનસે બચાને કા એહતેમામ કરે.

બેહતરીન મિસાલ સે વઝાત એક આદમી કો ખાંસી ભી હો રહી હે નાક ભી બે રહી હે આંખો મે સે પાની ભી જારી હે ઔર ફિર વો યૂં કહે કે મૈં તંદુરસ્ત હૂં મુજે કોઈ બીમારી નહી હે તો લૌગ કહેગે કે ભાઈ તેરે અંદર નિસાનિયાં ઔર અલામતેં તો બીમારોં વાલી પાઈ જા રહી હે ઔર ફિર તૂ અપને આપકો તંદુરસ્ત ઝાહિર કરતા હે યે બાત ગલત હે ઈસી તરીકા સે જો અવસાફ ઔર બુરાઈયાં મુનાફિકીન કી હે યા કુફ્ર વાલોં કી હે વો આમાલ હમ કર રહે હે ઔર યૂં કહે કે હમ મુસલમાન હે ઔર ઈમાન વાલે હે તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કે એક ઈમાન વાલે કો યે બાત ઝૈબ નહી દૈતી યે કામ કરતે હૂએ અપને આપકો મુઅમિન સમજના મુનાસિબ નહી હે ઈસ લિયે એક મુઅમિન કી શાન યે હે કે ઈનસે બચને કા એહતેમામ કરે.

વ આખિરૂ દઅવાના અનિલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અજમઈન, આમીન.

